

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De dolo & contumacia. Consilium LXXXVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

enim opinione receptum est, quod quamvis in libello possessorio fiat narratio proprietatis, non alteretur tamen natura possessorij *Ant. de Butrio in c. fin. De iudic. Marian. Socin. & alij in c. Ex parte, n. 3. De foro compet. sic ut nec Actor teneatur probare proprietatem, nec admitti debeat Rei exceptio concernens effectum proprietatis; siquidem libellus attendi debet non in parte narrativa, sed dispositiva, hoc est, circa ipsius conclusionem, Bald. in l. 2. C. de petit. hered. & in l. Prescriptione C. Si contra ius vel util. publ. Cynus in d. Cum te C. De probas. Socin. in d. c. Ex parte, n. 3. Verum ubi ex tenore articulorum evidenter constat ad effectum probandi dominij, vel ad iustificandam exceptionem dominij ac proprietatis articulos esse propositos, non est quod minus permittum dicatur Reis, quam Actoribus; præsertim quod ex eorum conclusione plerumque non constet, ex qua causa petatur absolutio; an ex causa deficientis possessionis in Actoribus; an ex iustiore ac potiore possessione Reorum. Ita ut prædictus Dominus Decanus admittendo tantum huiusmodi articulos, quatenus continebant materiam possessorij, & eisdem rejiciendo, quatenus concernebant materiam petitoriam, iuri & iustitiæ sese per omnia conformaverit, & Opponentibus nullum præjudicium fecerit; hejus enim decreti potestas in hoc resolvitur, quasi decrevisset de possessione & invasione hic tantum disputandum esse, non de proprietate ac dominio, Opponentibus tacite declarans, quod ex iustitia proprietatis nihil sperare debeant, sed tantum ex potiore possessione. Quod illam etiam egebant in primis rescripti Apostolici (ex quo jurisdictionem in hac causa habet) angustia & restrictio, cum ex tenore supplicationis constet tantum de invasione & violenta occupatione Impetrantes conquestos esse; secundum quam querelam, conclusionem quoque libello subjectam ad solam possessionis restitutionem temperaverunt. * Deinde juris ratio; nam cum hæc tria bonuaria sint bona feudalia, de eorum proprietate coram hoc Iudice queri ac proponi non potuit, sed coram Domino feudi agi debuisset, c. Verum, de foro compet. c. Ceterum de iudic. de possessione autem eorumdem bonorum feudalium quin coram ordinario spoliatoris seu invaloris recte agi potuerit, nihil vetuit, Gloss. & DD. in d. C. ceterum. Qui quidem ordinarius in præsentī causa est summus Pontifex seu ejus delegatus; propter notoriam exemptionem ab ordinaria jurisdictione, quam Opponentibus habent. Si quem itaque colorem Opponentibus illis suis articulis, ut admitterentur, in hac causa adijcere voluissent, debebant saltem declarare, se huiusmodi allegationibus non alio fine uti velle, quam ad iustificandam potiore suam possessionem; non etiam ex adverso tam aperte contendere petitorio hic agi; quia scilicet mentionem & deductionem juris sui fecerint Impetrantes; & quod petitorium sic per Impetrantes semel institutum, deleri non potuerit; item quod ad Opponentibus, non ad Impetrantes mero jure pertineant hæc bona.*

Nec rursus ad admissionem eorumdem articulorum quicquam facit, quod de notorio defectu juris agentis obijcitur: * nam in hoc genere in-

terdicti seu iudicij, propter odium violenti invaloris, non admittitur ejus generis exceptio, uti apertè jure decisum est, d. c. In litem Deresit. spoliat. Quemadmodum & exceptio dominij, etiam si in promptu offeratur illius probatio, aliter quam per sententiam in petitorio iudicio latam, non obstat agenti possessorio retinendæ tantum possessionis, multò minus iudicio recuperandæ, propter extremum odium violenti invaloris, Franc. Arcim. in l. si de eo, §. fin. de acquir. posses. Ioan. Franc. Ripa in d. l. Naturaliter §. nihil commune, n. 38. Barthol. Socin. in fallen. reg. 379. n. 9. Et sanè quamvis de eo hic querendum aut disputandum non sit in hoc articulo, quo de appellationis iustitia dumtaxat queritur; ex ijs tamen, quæ in prima instantia deducta sunt, longè apparentius est ius Impetrantium quam Opponentium: nam Impetrantes de acquisitione ac emptione horum trium bonuvariorum ante triginta annos, itemque de consensu domini feudi in huiusmodi alienationem & acquisitionem, eorumdemque bonorum investitura ac possessione per instrumenta publica nulla ex parte impugnata decuerunt; prout etiam constat de ejusmodi possessionis continuatione usque ad mortem Domini Tilmanni, à quo Paulus Cleen eos in conducto habuit, non tantum usque ad mortem ipsius D. Tilmanni, verum etiam post illius mortem: † sic quod nihil obstat Impetrantibus per mortem dicti D. Tilmanni possessionem ipsius fuisse extinctam, ac novam apprehensionem in herede requiri, l. Cum heredes, de acquir. posses. † nam pro nova apprehensione est coloni in conductio nomine heredum seu executorum continuatio, non nuda & simplex, sed nomine executorum, à quibus deponit se julum continuare & colere: naturalis etenim coloni possessio heredi sine apprehensione prodest, cum colonus heredi vel solvit pensionem, vel iubetur ab herede conductionem continuare, l. Qui universa, §. quod per colonum, & ibi Bart. de acquir. posses. † Sic quod nihil executoribus obstat, si fortè colonus postea ab Opponentibus conduxerit; quia id facere non potuit, cum sic intervrat domini possessionem, l. 3. §. quod si servus, l. peregrè §. fin. de acquir. posses. l. fin. C. eod. tit. præsertim hic, ubi propter violentam Opponentium invasionem antecedentem, colonus vela vertendo, se contulit ad eos, non apud quos jus, sed vis erat. † Proinde in eo stamus per sententiam D. Abbatis confirmandum esse dictum decretum, & Opponentibus in expensis condemnandos; ulteriusque causam ad priorem iudicem remittendam, c. Vi debitus & ibi Ph. Decium nu. 7. de appellat. c. Cum appellationib. eod. tit. lib. 6. Rota decis. 11. fuit dubitatum, aliàs est 3. de appellat. in novis.

De dolo & contumacia.

S V M M A R I U M.

Contumacia non respondentis.

1. Contumacia non respondentis positionibus inducitur penam confessari.
2. Contumax ipso iure pro confesso habetur.
3. Executor iureiurandi cognoscere non debet de meritis.

CONSIL.

CONSILIVM LXXXVI.

QUAE ad inducendam nullitatem sententiarum secundum Georgium van Kerrebeeke, contra Henricum Vaes late proponuntur, diligentius excussa, & ad subiectam causam accommodata, nihil momenti habere inveniuntur. Nam principio quod dicitur de positionibus demum post litem contestatam exhibendis, in his tribunabus non obtinet; in quibus summaria est procedendi ratio, Clem. Sape de verb. signif. & in quibus vetus illa contestationis solemnitas exolevit: cum illius potestatem nunc contineat simplex partis Reg. contradictio, & in lite perseverandi, ab eaque minime recedendi tenax propositum. Vnde cum dictus Henricus per se & procuratorem suum in iudicio fuerit ac diversos terminos observaverit, nec tamen positionibus ante contestationem exhibitis responderit, sed easdem pro confessis haberi passus sit, nulla subest ratio, cur a pena contumaciae excusari possit: quia nihil interest, positiones ante an post sint exhibite; prout etiam nihil refert de veritate vel calumnia ante fuerit iuratum, vel non; ut aperte tradunt Philippus Francus & alij in c. si post nu. 5. De confess. l. b. 6.

Secundum quoque effectum sententiae minime impedit: nam nihil interest per se, an per procuratorem quis causam agat; satisque est procuratorem praesentem interrogari & moneri: illius enim contumacia tam ante, quam post litem contestatam Domino nocere potest, ph. Franc. in d. c. si post nu. 6. versic. an tamen debeat.

Tertium requiritum de sententia declaratoria, receptiore opinione nunc reiectum est, archidia. in d. c. si post. & ibi ph. Franc. nu. 19. & in eo comprobata Glossae opinio, in d. c. si post in ver. pro confesso, quod ipso iure pro confesso habeatur, etiam si iudex non declaret pro confesso habendum seu haberi; ad hoc scilicet, ut post iussum & comminationem, lapsumque temporis praescripti, iudex sententiam definitivam, non praecedente alia declaratoria interlocutione, ferre possit: sufficiens enim iudici ex actis apparere contumaciam perfectam, Bald. in l. 1. c. De confess. ph. Franc. in d. c. si post. nu. 19. Si modò nulla iusta excusatio proponatur; quamvis ad hoc, ut nondum lata sententia definitiva, pena contumaciae transeat in heredem contumacis, huiusmodi declaratoria requiratur, Franc. d. nu. 19. Proinde non video, cur dominus Iudex, cuius officium Georgius pro executione & subsidio juris improbavit, recusare vel deficere debeat iustitiae complementum, & executionis auxilium: tamen enim executoris, non cognitoris partes habet; quideo in quaestiones altiores indaginem requirentes, cognitionem suam extendere non debet, l. si prator De iud. l. si in l. 4. §. condemnatum, in 3. conclus. De re iudic. Bald. & alij in l. Est non cognitio, c. si contra ius vel iud. pub. l. si ut proponis, l. Executorem c. de excep. rei iudic. Quae in proposito casu facilius admitenda sunt ob duplicem geminatamque dicti Henrici Rei contumaciam; quod non tantum positionibus, sed & libello respondere contumaciter recusaverit, Bal. in c. 1. De liti. contes. Ant. Corsetus in tract. de verbis geminatis, versic. 22.

De dolo & contumacia.

SUMMARIUM.

1. Contumacia excusatio in non respondendo.
2. Clausula, toties quoties, an multiplicationem in infinitum contineat.
3. Defensio quia naturalis est, nemini denegari debet.
4. Sententia non observato ordine iudicij est nulla.
5. Papa iudiciorum ordinem tollere non potest.
6. Praecipitatio in iudicijs est nocere iustitia.
7. Contumax non est, qui in contumacia non perseverat.
8. Contumax quis reputetur.
9. Contumacia in criminali causa non facit Reum haberi pro confesso.
10. Contumax tantum in respondendo auditur appellans.
11. Respondere pede legato an semper debeat Reus in criminali causa.
12. Citatio ab eo facta, qui in possessione citandi non fuit, non adest.
13. Nuncio creditur quoad executionem citationis, non quoad datam commisionem.
14. Citatio invalida contumaciam non facit.
15. Iussus iudicis excusat a dolo & culpa.
16. Pena per iudicem imperium habentem alterari potest.

CONSILIVM LXXXVII.

PRAECIPITATA & non vnus diei, sed paucarum horarum cognitione, condemnatus est Dominus Ioannes Crabbe per sententiam Magnifici Domini Rectoris, idque tacita incertitudine & captiositate: ut quae sit huiusmodi condemnationis conditio & potestas non satis percipiatur. Cum enim duriore illa antecedente sententia, qua per Magnificum D. Rectorem idem D. Ioannes ultra alias penas corporis afflictivas condemnatus sit ob concubinatum in exorbitantem summam sexaginta florenorum, adiecta prohibitionem, ne apud se retineat, aut ad colloquium vel societatem admittat concubinam, eiusque sororem vel neptem; adiecta item in praesens & in futurum collata condemnatione centum florenorum, toties quoties contra factum fuerit: tamen dubitari posset, num quia eidem Domino Ioanni a Promotore obiectum fuit, quod praefatam sororem & neptem apud se multis diebus & mensibus tenuerit, eorumque familiaritatis usus fuerit, ex virtute dictae clausulae toties quoties dicta condemnatio & declaratio contraventionis, poenae quoque multiplicationem contineat in infinitum? uti etiam ex multorum sententia putatur, Bart. in l. si ita stipulatus a. §. de fideiuss. Alex. in l. Qui bona fide, De dam. infecto in fine & cons. 145. Quoniam abunde, nu. 3. vol. 2. Marian. Soncin. in l. i. in fine, c. De sent. quae pro eo quod interest, & ibi pcc. in prin. Lanfrancus de Orano in tract. de arbit. in ult. parte. quast. 10. ita ut si provocatione ad venerabiles Dominos Iudices appellationum Universitatis Louanensis interposita effectus dictae sententiae suspensus non fuisset, in magno discrimine versaretur dictus Dominus Ioannes; eoque maiore quod saepe etiam avaritia & cupiditas intrans-